

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt broczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Założenie po trzy miesiące złotych dziesięć miesięczne złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
6 27	4, 352	+ 6, 1, 3	35	Zachodni słaby	Pochmurno	Deszcz, w nocy
2	4, 781	+ 7, 4, 3	63	Pn. Zachodni	"	Deszcz i Grad
10	5, 811	+ 7, 9, 3	58	Zachodni "	"	Deszcz

Ogłaszając prenumeratę na następny kwartał. Wydawca GAZETY KRAKOWSKIEJ uprasza Szanownych Abonentów, o wcześnie zapisywanie się; albowiem taką tylko ilość egzemplarzy wybić postanowił, jaka po obliczeniu najdziej do d. 6 Października 1845 r. Abonentów, okaże się być potrzebną. — Prenumerata kwartalna Złp. 10, miesięczna Złp. 4.

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 17 Września. —

Wczoraj w sali Ratusza był świetny obiad, dany przez członków Komitetu terażniejszej wystawy, pod przewodnictwem JW. Senatora Storożenki p. o. Dyrektora Głównego prezydującego w Kom. Rząd. Spraw W. i D., dla fabrykantów i artystów, których wyroby tak iniejsze jak przywiezione z Rosyji, celowały na tejsze wystawie. JW. Senator Storożenko wniósł za zdrowie miłościwego naszego Monarchy, tudzież JO. Xięcia Namiestnika Król. i dostojnych obecnych osób zaproszonych na tę świetną ucztę. Przy spełnieniu za zdrowie fabrykantów, JW. Dyrektor Prezydujący wymownie życzył, aby ich talent, przemysł i praca pomnażały świetność i korzyści w obu krajach, tyle już nżyteczne i tyle czyniące im zaszczytu.

Onegdajszy wieczór był jednym z najprzyjemniejszych, ciepły jak wśród lata, dozwolił do późna używać przechadzek; lecz o północy deszcz nagle lunął, i wczoraj wielokroć wznawiał się ulewnie, a wicher był gwałtowny.

— Dnia 20 Września —

JO. Xiężniczka Warszawska Anastazyja, po wyjeździe swęj dostojnej Matki JO. Xiężnej Jmci Warszawskiej, pozostała w Warszawie. Mieszka w pałacu Belwederskim.

— Petersburg 9 Września. —

N. Król szwedzki udzielił p. ministrowi wojny, generał ajdut. xcin Czernyszew, order serafinów. N. Cesarz Jmé, raczył zezwolić na zawiązanie w Odessie towarzystwa dobroczynności dla Szwajcarów.

— Berlin 12 Września. —

Dnia 9 b. m. N. Cesarzowa rosyjska i xzę Fryderyk holenderski z małżonką przybyli przed

południem do Królewca. Cesarzowa bez zatrzymania się kontynowała swą podróż do Malborga, gdzie, jak się dowiadujemy, przyjmowana była przez xcia pruskiego i zabawić tam miała do dnia 11. W Szczecinie oczekiwana jest dnia 13; towarzyszy jej wielka xniczka Olga. Xzę Fryderyk holenderski z swą małżonką po 1½ godzinnym pobycie w zamku na śniadaniu, opuścił Królewec.

Król Jmé wyjechał dnia 8 ze Szczecina do Wittstock, dnia 9 był obecny przy rozpoczęciu się manewrów wojskowych, które dni 10 dalej się odbywały i parę dni jeszcze mają potrwać.

Xzę Cambridge przybył d. 6 b. m. do Kolonii i na jutruz udał się w dalszą podróż do zamku Rumpenheim, gdzie jego małżonka od niejakiego czasu bawi.

Jedna z gazet niemieckich donosi, iż mówią o utworzeniu północno niemieckiego związku cełnego pomiędzy Hanowerem, Oldenburgiem, Meklemburgiem, i miastami hanzeatyckimi.

— Lwów 13 Września. —

Przybyła tu przed kilku dniami menażeryja państwa Advinent, utworzoną została d. 7 b. m. Zajmujące to widowisko sprowadza mnóstwo ciekawych. Jakoż przyznać trzeba, że tak liczbą jak wielką różnaitością rzadkich zwierząt, bardzo się odznacza. Powszechnie zadziwia ugłaskanie tygrysa, lamparta i hyeny, które pan i pani Advinent, a nawet cze-roletni ich synek, rozdrażniają wszystkimi możliwemi środkami i przyprowadzają je do uległości swoim rozkazom, do skakania, a nawet do łazenia się. Najbardziej jednak zajmuje lew morski, z rodzaju większej foki morskiej, którego ugłaskanie nosi już więcej cechy oswojenia niżeli przymusu: na znany sobie rozkaz,

wyskakuje to ogromne zwierzę z wody, robi pocieszne skoki, kłania się gościom, i zanurza się w wodę i pluska.—Aby dać zupełniejsze wyobrażenie o tój menażeryi powiemy jeszcze że prócz licznych zbioru papug, jest do 90 sztuk rozmaitych zwierząt. Nie możemy jeszcze przemilczeć jednego szczegółu, robiącego zaszczyt właścicielom: że codziennie przeznaczyli dwie godzin na bezpłatny wstęp dla wychowauców publicznych zakładów dobroczynnych, a znacznie zniżoną opłatę dla uczniów wszelkich zakładów naukowych.

Zbliżająca się pora sejmii obiecuje nam być tak bogatą w przyjemności muzykalne, jak dawno już nie bywało. Słyszymy bowiem okilku koncertach, które mają uświetnić ten krótki przeciąg czasu; między innymi dać mają koncerta: p. Seymour Shiff na fortepianie, p. Antoni Parys na skrzypcach; także da się nam słyszeć znakomita śpiewaczka włoska, panna Concella Consentino.

— *Bruwella 9 Września.* —

Królowa angielska wraz z xciem Albrechtem opuściła onegdaj z rana port Antwerpski. w Antwerpii nie wiedziano nic o tem, że królowa zamierza odwiedzić króla Francuzów w zamku Eu; owszem mówiono tam że według instrukcyj, jakie odebrał admirał Fitzclarence, jacht królewski zawiezie dostojnych podróżnych prosto do Woolwich. Rodzina królewska powróciła znowu onegdaj do zamku Laeken.

— *Paryż 10 Września.* —

Z *Galignani's Messenger* i *Journal des Débats* udzielamy o przybyciu królowej angielskiej następujące szczegóły: Gdy król Filip w towarzystwie xcia Joinville, xcia Augusta Sasko-Koburskiego i p. Guizot, udał się na jacht królewski, królowa Wiktorya oczekując na pokładzie rzuciła się w objęcia starego przyjaciela swego ojca. Wylądowanie nastąpiło wsród huków dział zgrupowanej w porcie floty, i okrzyków nieprzejrzanych tłumów, zgromadzonych nad brzegiem morskim. W miejscu lądowania znajdowały się królowa Francuzów, i xiężniczki familii królewskiej: tu nastąpiły serdeczne wzajemne powitania. Królowa Francuzów ucałowała kilka razy policzki królowej Wiktoryi, uściski były najserdeczniejsze. Królowa Francuzów przedstawiła xczkę sycylijską małżonkę xcia Aumale. Poczem całe towarzystwo wsiadło do dworskich pojazdów tak nazywanych liniek, które je odwiozły do zamku Eu, gdzie król zaprowadził królowę angielską do galeryi Wiktoryi, wybudowanej na pamiątkę pierwszych odwiedzin królowej Wiktoryi. Galerya ta przyozdobiona jest obrazami przedstawiającemi najwięcej interessujące sceny pobytu królowej angielskiej we Francyi i podróży króla Francuzów do Anglii. Dzięki gorliwości utalentowanych artystów, galerya ta wykończoną została jakby czarodziejską siłą. W wielkiej sali wychodzącej na park zastawione było śniadaue, po którem miała nastąpić przechadzka po parku, a wieczór przedstawienie w

teatrze sztuki: *Ryszard Lwie Serce*. Królowa Wiktorya chciała wczoraj wieczór po objeździe zamek Eu opuścić, aby się udać do wyspy Wight. Królowa pragnie bardzo, aby na zapowiedziany przez siebie dzień 10 września, powrócić do Anglii. Z wystawienia galeryi królowa Wiktorya była nadwyczerpana i zadowolona i wynurzała wielką radość, tak z powodu okazanych dla niej przez to wielkich względów, jak i z powodu pysznych dzieł w tem miejscu skupionych. Prócz p. Guizot byli także obecnymi ministrowie Salvandy i Dumon. Odwiedziny królowej Wiktoryi w Eu nastąpiły jak zapewnijają z jej własnej pobudki. Sama królowa pisała do króla Filipa opuszczając Niemcy, że nie pominie Eu bez odwiedzenia go, aby mu dać nowy dowód swych uczuć przyjacielskich.

— *Londyn 6 Września.* —

Xżę Jerzy Cambridge ma być przeznaczony na gubernatora Nowej Szkocyi i zarazem na dowódcę wojsk tamtejszych.

Na atmosferycznej kolei żelaznej założonej podług zasad pana Samudy od Dartmouth do Epsom, w przestrzeni 5 mil ang., odbyto wczoraj pociągiem licznie obsadzonym, z 6 wagonów złożonym, próby, które wypadły bardzo pomyślnie. Pociąg ten, ważący 30 do 40 tonów, przebył tę przestrzeń w stosunku 48 mil ang. na godzinę, a w niektórych miejscach nawet 65 mil. Wkrótce mają także być robione próby podług systemu Pilbrowa, który ma być wolny od niektórych niedokładności systemu Samudy, wszystkie jednak jego przymioty posiada. Biegli nie wątpią, że zasada atmosferyczna niedługo odniesie zupełne zwycięstwo nad dotychczasowym systemem kolei żelaznych.

List pisany z Hawru przez ajenta Loydy angielskiej, donosi o czynie bardzo zaszczytnym dla izby handlowej owego miasta. Niedawno uchwaliła ona postanowienie, wyznaczające 50 fr. dla każdego żeglarza; który się przyczynił do uratowania od niechybnej prawie śmierci osady szoneru angielskiego *Hebburnhall*, który się rozbił niedaleko Hawru. Postępek izby handlowej w Hawrze tem jest godniejszy pochwały, że większa część żeglarzy, których właśnie wynagrodziła, byli majtkowie angielscy. Już w wielu innych okolicznościach władze francuzkie dały dowody szlachetnych uczuć względem tych, którzy rozbili się przy brzegach Francyi, jak i względem tych, którzy dali pomoc rozbitkom.

Od 30 lat nie widziano planety Marsa w tak świetnym blasku jak od kilku uocy. Planeta ta znajduje się teraz w punkcie najbliższym naszej ziemi.

— *Rzym 1 Września.* —

Na brzegach m. Adryatyckiego i Śródziemnego spostrzedz miano podejrzane okręty. Rząd papieski przedsięwziął najcisłejsze środki przeciw jakim bądź zabiegom; strażę pobrzeżną wzmocniono, wiele osób aresztowano, załogi w podejrzanych miastach zmieniono lub po-

większone, i wojskowe ustanowiano kommissye dla wysledzenia zabiegów.

— *Konstantynopol 27 Sierpnia.*

Dnia 23 xzę Montpensier przyjmowany był przez sultana w pałacu Beylerbej. Dwóch szambelanów sultana oczekiwało na niego w miejscu wysiadania; wszedł przez drzwi złote, przyjmowany był przy wnijsciu naschody przez pierwszego dragomana Porty, Fnad Effendego, a wszedłszy na wielkie schody, spotkał Fetbi Paszę, Seraskiera Sulcimana Paszę i ministra spraw zagr. Szekib Effendego, którzy go zaprowadzili do pokojów sultana. Podwójny rząd gwardyi przybocznej w paradnych mundurach stał w sali posłuchalnej. Sultana przyjął królewicza stojący i prosił go siedzieć w krześle po prawej stronie. Pan Bourqueney przedstawił sultanowi wszystkie osoby swity królewicza, nie wyjmując porucznika spabów algierskich Abdelala, jednego z oficerów służbowych. Rozgłoszono tu, jakoby Porta protestowała przeciw zamierzonemu przedstawieniu sultanowi tego oficera, którego mniemano być Algierczykiem, a tem samem poddałym Turcyi, która zajęcia Algieryi nie uznala. Byłoby wieść bardzo mylna; nie w tym względzie nie zaszło między Portą i poselstwem francuzkiem. Znajduje się tu mnóstwo Algierczyków, poddanych Francyi, którzy się zawsze przedstawiają jako tacy władzom tureckim z reklamacyami lub w procesach; jest to punkt w milczący sposób przyjęty między obudwoma rzadami. Gdyby podobna protestacya była uczyniona, xzę Montpensier zmieniłby był drogę i nie byłby przybył do Konstantynopola. Ale i rząd francuzki zua winne względny dla Porty i dla sultana, i żaden oficer algierski nie miał uczestnictwa w świcie królewicza. Porucznik Abdelal jest synem jednego z mameluków gwardyi Napoleona; urodził się w Marsylii i jest zapisany jako Francuz w księgę stanu cywilnego tego miasta; mówi zarówno dobrze po arabsku jak po francuzku i jest jednym z najwaleczniejszych oficerów armii. W czasie swego pobytu królewicz zwidził osobliwości i zakłady w stolicy, nie wyjmując meczetów i starego seraju.

Nowy Kapudan Pasza (W. Admiral) rozwija wielką czynność w zbrojowni. Chce on flotę znacznie powiększyć, tak co do liczby okrętów jak i osady. Z tego powodu podwyższono roczny budżet marynarki wojennej do 100,000 kies, którą to summa nie są objęte wydatki na budowę nowych okrętów. Dla pokrycia powiększonych wydatków na flotę, armia lądowa ma być zmniejszona. Dnia 25 sierpnia Posel angielski odwiedził Muhameda Ali Paszę i oglądał zbrojownię i flotę. Kapudan Pasza kazał go powitać 19 strzałami z okrętu admirałskiego *Mahmudieh*. Od czasu upadku Risa Paszy, posel angielski zbliża się bardzo z tureckim ministerstwem, i szczególnie w przyjacielskich stosunkach zostaje z Kapudanem Paszą, gdy tem czasem Posel francuzki p. Bourqueney trzyma się z daleka od tego ministerstwa.

Rozmaitości.

Pamiętki.

Doniesiono niedawno, że xzę Albert małżonek królowej angielskiej, kupił za 6000 złotych mundur nieboszczyka admirała Nelson, w którym tenże był ubrany w bitwie pod Trafalgar, gdzie poległ. Mundur ten został złożony w domu Inwalidów w Grenwitz. Gazety londyńskie uważają że summa dana za tę pamiętkę, nie jest przesadzona, gdy się zważy jak drogo płać za osobliwości amatorowie w Anglii, i tak naprzykład: Exemplarz najrzadszej edycyi Bokacyusza w roku 1471 drukowany, kupiono na publicznej licytacji za 30,400 złp.; książka na której znajdował się podpis Shakspeare (Szekspir) za 4,800 zł.; krzesło ze słoniowej kości darowane Gustawowi Wazą przez miasto Lubekę, za 140,000 zł.; mundur który miał na sobie Karol XII. w jednej z bitw, kupiono w r. 1825 aż za 880,000 zł. W r. 1816 lord Szafesbury dał za ząb Newtona 31,000 zł., a za ząb Heloizy, kochanki Abelarda, jeden angił dał 180,000 zł. Francuzi nie tak drogo przepłacają podobne przedmioty. Za kij Woltera zapłacono w Paryżu 800 zł.; za kamizelkę Russa 8000 zł.; za zegarek jego miedziany 800 zł.; za perukę starą Kanta filozofa 300 zł. W roku 1822 za perukę Szterna, zapłacono w Anglii na licytacji 8000, Franciszek Bardett poczytywał się za szczęśliwego, gdy kupił za 20,000 zł. dwa pióra, któremi sławny traktat w Amiens w d. 27 marca 1831 r. był podpisany. Kapelusze Napoleona, który miał na swojej głowie w bitwie pod Ejlau, licytowało w Paryżu w r. 1835, konkurentów 32. Doktor Lakroa kupił go za 3000 zł.

Wspomnienia Xcia Orleans.

Alexander Dumas opowiada następującą anegdotę, o zawczasie zgastym Xięciu Orleańskim. Następca tronu miłując serdecznie swojego jeniálnego nauczyciela i przyjaciela malarza Ary Szefera, spostrzegł że tenże od nicjakiego czasu przestał bywać na pokojach Xcia. Krótco przed swoją śmiercią, pewnego dnia udał się pieszo na przedmieście Sgo Marcina z adresem malarza. Na zapytanie, czy Szefer mieszka w tym domu, odpowiedział stary odzwierny, że malarz istotnie mieszka na żećem piętrze, i poprosił nieznanego, ponieważ i tak idzie na górę, aby z sobą zabrał surdut Szefera, który właśnie przez odzwiernego został oczyszczony. W kilka chwil później Xiążę trzymając surdut Szefera na rękę, wszedł do jego pokoju i w najprzejmniejszych wyrazach czynił mu wyrzuty, iż zaniedbuje dawnych znajomości. Łatwo sobie wystawić podwójne zakłopotanie artysty, z powodu tak niespodziewanych odwidzin.

Pochodzenie sławnych ludzi.

Pismo angielskie wylicza pochodzenie następujących znamienitych ludzi: Mojżesz z początku był pasterzem, Noah rolnikiem, Konfucyusz cieślą, Mahomet oślarzem, Mehmed Ali cyrulikiem, terażniejszy sultan marokański tandeciarzem, Franklin drukarzem, prezes Boyer (Boie) cyrulikiem, Kromvell piwowarem, prezes Polk oberżystą, sławny poeta hiszp. Serwantes markierem, Espartero zakrystyanem, Krysztof władzca Hajti niewolnikiem, Bolivar handlarzem farb, jenerał Paez pasterzem wołów, Vasko de Gama majtkiem, podobnież Kolumbus; terażniejszy gubernator Made-

ry krawcem, portugalski minister skarbu kupcem win.

Dziewięć nauk Konfucjusza.

Chcąc żyć rozumnie, trzeba zachować dziewięć następujących przepisów: 1) Gdy przypatrzy się jakowej rzeczy, staraj się rozważyć wszystkie jej własności, abyś ją zupełnie poznał. 2) Staraj się, abyś to co słyszysz, według właściwego znaczenia zrozumiał. 3) Nigdy nie odróżaj od siebie serc ludzkich czotem posępnem. 4) W obcowaniu zachowaj zawsze grzeszność, uprzejmość i względność. 5) Zabierając się do jakiej czynności, usiłuj, abyś ją wykonał jak moższ najdokładniej. 6) W mówieniu, niech twój język będzie zawsze wiernym serca tłómaczem. 7) Gdy wpadniesz w zawile trudności, myśl najprzód o wyborze najlepszego poradnika. 8) Gdy na kogo rozgniewasz się, odłóż na później to co ci gniew doradza. 9) Staranny o majątek, w każdym kroku pamiętaj na sprawiedliwość.

Szczęśliwy spekulant.

Między mieszkańcami modnego Westend w Londynie, zwraca teraz na siebie uwagę Zems Plush, z Ameryki, syn znacznych rodzin, dotychczas lokaj przy jednej z znakomitszych rodzin angielskich. Niedawno Zems trochę nieśmiało przemówił do swojego pana bankiera Flimsy, że oszczędziwszy sobie sumkę, chce teraz żyć z własnych funduszów. Flimsy z uśmiechem zapytał, ile to mógł sobie oszczędzić, gdy ogółem miał tylko roczną płacę 1,200 zł., z czego musi sobie jeszcze kupować rozmaite drobnostki do liberyi. Plush przyznał, że spekulował akcyami kolei żelaznej

i że na niej zarobił 60,000 dukatów. Spekulacye rozpoczął kwotą 40 dukatów. Bankier siedząc właśnie przy śniadaniu, powstał i przyjaźnie uściśnął rękę swojego dotychczasowego sługi, a teraz kapitalisty, zaś pani Flimsy zaprosiła go na śniadanie, które sam zastawił. Następnie Plush znajdował się na obiedzie, gdzie Panna Emilia Flimsy, najmłodsza córka bankiera szczególnie na niego zwracała względy. Plush pochodzi z dawnej rodziny szlacheckiej nazwiskiem de la Pluche która zubożała, a karetka którą pędzi teraz przez ulice Londynu, ozdobioną jest herbem familijnym. Dawniej już, będąc jeszcze w liberyi, swoją przyjemną postacią, zwracał na siebie uwagę panny Flimsy. Bez wątpienia nastąpi związek między dawnym sługą a córką jego byłego pana.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 25 do dnia 26 Września.

Bieronski Jan, Komperda Jan, Caves Stefania, Michałowski Adam Komar Anna, ob. z synem, z Polski. -- Rembieliński Alexander, ob. Kassel Karol, Kask, Andrzej, Kozłowski Matensz, ob. Schmidner Leonard, z Galicyi. -- Wasowicz Maryanna, Melinary Teodor, Sobczyk Jan, Langenberg Ernest, Xżę, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa

Kontkowski Michał, ob. Henri Julia, Jasiński Jan, Baurmann Filip, Antoszewski Adam, ob. Gołaszewski Leon, Wojtowicz Jan, Ostrzeszewicz Faustyn, do Polski. -- Majer Karol, Przeszyński Zygmunt syn obywat., Wollner, Gottwald Wilhelm, Wuttke Friderik. -- do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

NOTARIUSZ PUBLICZNY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznej wiadomości, iż w dniu 30 Września r. b. o godzinie 10 rano w domu 184 w Gminie VIII. odbywać się będzie licytacja aparatu gorzelnianego; chęć licytowania mający z gotowemi pieniędzmi przybyć raczą.

Kraków d. 18 Sierpnia 1845 r.

(2r.) ,   *Sebastyan Korytowski.*

NOTARIUSZ PUBLICZNY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu

Podaje do publicznej wiadomości, iż z mocy

rezolucyi Trybunału d. 5 Września r. b. do Nr. 5051 wydanej, sprzedane będą w domu pod L. 541 przy ulicy Floryańskiej dnia 29 b. m. i r. oraz następnych o godzinie 9ej rano poczynając, przez publiczną licytacją ruchomości po Apolonii Kamockiej pozostałe jakoto: stolarszczyna, suknie, bielizna, pościel, szkła, porcellana, fajans, sprzęty kuchenne i gospodarskie, tudzież kosztowności. Chęć zatem licytowania mający srebrną *courrant* monetą zaopatrzeni przybyć zechcą.

Kraków d. 18 Września 1845 r.

(3r.)   *Sebastyan Korytowski.*

Doniesienia prywatne.

Licytacja dawniejszych Książek polskich, która w Krakowie dnia 15go Sierpnia r. b. miała się rozpocząć, dla zaszłych przeszkód odłożoną została na *dzień 2 Grudnia* r. b. Katalogi Nro 4 i 5 są w każdej Księgarni do nabycia, przez które zamowy przyjmuje Księgarnia D. E. *Friedleina.*

Dla cierpiącej ludzkości, w razie potrzeby Lodu, za przepisem Medyka udziela bezpłatnie. *J. Stehlik* w Sukiennicach.

Partya WIN czerwonych stołowych starych prawdziwych z winnic Badeńskich (Ofner) z

lat 1822, 1824, i 1830 jest do sprzedania. Życzący sobie takowe nabyć, mają się zgłosić wprost do właściciela Pana Józefa Hinka Agenta Królewsko Węgierskiej Rady Stanu w Budzie (Ofen) w Węgrzech, w fortecy Nro. 121 w własnym domu. (2r.)

Dom Zajezdny w Krakowie na przedmieściu Piasek pod liczbą 90 w gminie VII mający godło *Kruk*, jest w każdym czasie z wolnej ręki do sprzedania. O bliższej treści sprzedaży, można zasięgnąć wiadomości w handlu Wgo Łabuzińskiego przy Rynku. (2r.)